

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 8 listopada 2012 r. *

Wspólnotowy kodeks celny — Artykuł 220 ust. 2 lit. b) — Retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych — Uzasadnione oczekiwania — Niemożność weryfikacji prawidłowości świadectwa pochodzenia — Pojęcie „świadectwa wystawionego na podstawie niewłaściwego przedstawienia faktów przez eksportera” — Ciężar dowodu — System ogólnych preferencji taryfowych

W sprawie C-438/11

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Finanzgericht Hamburg (Niemcy) postanowieniem z dnia 22 czerwca 2011 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 sierpnia 2011 r., w postępowaniu:

Lagura Vermögensverwaltung GmbH

przeciwko

Hauptzollamt Hamburg-Hafen,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, A. Borg Barthet, M. Ilešić (sprawozdawca), M. Safjan i M. Berger, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Mazák,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 5 lipca 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Lagura Vermögensverwaltung GmbH przez T. Liebera, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka oraz J. Vlácilu, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez G. Albenzia, avvocato dello Stato,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez L. Bouyon oraz B.R. Killmanna, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niemiecki.

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1), zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 2700/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2000 r. (Dz.U. L 311, s. 17) (zwanego dalej „kodeksem celnym”).
- 2 Wniosek ów został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy niemiecką spółką Lagura Vermögensverwaltung GmbH (zwaną dalej „Lagurą”) a Hauptzollamt Hamburg-Hafen (głównym urzędem celnym portu w Hamburgu, zwanym dalej „Hauptzollamt”) w przedmiocie retrospektywnego pokrycia należności celnych przywozowych nałożonych na wskazaną spółkę w związku z przywozem obuwia do Unii Europejskiej.

Ramy prawne

Kodeks celny

- 3 Kodeks celny został uchylony na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 450/2008 z dnia 23 kwietnia 2008 r. ustanawiającego wspólnotowy kodeks celny (zmodernizowany kodeks celny) (Dz.U. L 145, s. 1). Niektóre przepisy zmodernizowanego kodeksu celnego stały się stosowalne w dniu 24 czerwca 2008 r. Niemniej jednak, mając na uwadze moment powstania okoliczności sprawy przed sądem krajowym, zastosowanie znajdują w dalszym ciągu przepisy kodeksu celnego.
- 4 Artykuł 220 kodeksu celnego stanowi, co następuje:

„1. Jeżeli kwota należności wynikających z długu celnego nie została zaksięgowana [...] lub została zaksięgowana kwota niższa od prawnie należnej, to zaksięgowania kwoty należności do pokrycia lub pozostającej do pokrycia należy dokonać w terminie dwóch dni, licząc od dnia, w którym organy celne dowiedziały się o tej sytuacji i miały możliwość obliczyć kwotę prawnie należną, jak również określić dłużnika (zaksięgowanie retrospektywne). [...]

2. [...] zaksięgowania retrospektywnego nie dokonuje się, gdy:

[...]

- b) kwota opłat celnych należnych zgodnie z przepisami prawa nie została wykazana w rachunkach w następstwie błędu samych organów celnych, który to błąd nie mógł zostać w racjonalny sposób wykryty przez osobę zobowiązaną do uiszczenia opłat celnych działającą w dobrej wierze i przestrzegającą przepisów obowiązujących w zakresie zgłoszenia celnego.

Jeżeli preferencyjny status towaru potwierdzony został w ramach systemu współpracy administracyjnej z udziałem organów państwa trzeciego, wydanie przez te organy świadectwa, o ile stwierdzono jego nieprawidłowość, stanowi błąd, którego w racjonalny sposób nie można było wykryć w rozumieniu pierwszego akapitu.

Jednakże wydanie nieprawidłowego świadectwa nie stanowi błędu, jeżeli świadectwo zostało wystawione na podstawie niewłaściwego przedstawienia faktów przez eksportera, z wyjątkiem przypadku, gdy w szczególności jest oczywiste, że organy wydające świadectwo wiedziały lub powinny były wiedzieć, że towary nie spełniają warunków wymaganych do korzystania z preferencji.

Osoba odpowiedzialna za uiszczenie opłat celnych może powołać się na dobrą wiarę, jeżeli może udowodnić, że w okresie przedmiotowych operacji handlowych zachowała należyłą staranność, aby upewnić się, czy spełnione zostały wszystkie warunki korzystania z preferencji.

[...]”.

Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93

- 5 Artykuł 94 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia (EWG) nr 2913/92 (Dz.U. L 253, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1602/2000 z dnia 24 lipca 2000 r. (Dz.U. L 188, s. 1) stanowi, co następuje:

„1. Późniejsze weryfikacje świadectw pochodzenia na »formularzu A« [...] przeprowadza się wrywkowo lub w każdym przypadku, gdy organy celne Wspólnoty mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych dokumentów, pochodzenia danych produktów lub spełniania innych wymogów niniejszej sekcji.

2. Do celów stosowania przepisów ust. 1 organy celne Wspólnoty zwracają świadectwo pochodzenia na formularzu A oraz fakturę, jeżeli została przedłożona [...] właściwym organom rządowym w korzystającym kraju wywozu, podając, gdzie stosowne, powody uzasadniające przeprowadzenie takiej weryfikacji. Wszystkie dokumenty i uzyskane informacje sugerujące, że dane informacje znajdujące się na dowodzie pochodzenia są nieprawidłowe, przekazuje się na poparcie wniosku o przeprowadzenie weryfikacji.

Jeżeli w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji zainteresowane organy decydują o zawieszeniu preferencji taryfowych [...], oferują importerowi zwolnienie produktów, z zastrzeżeniem środków ostrożności, uznanych za niezbędne.

3. Jeżeli z wnioskiem o późniejszą weryfikację wystąpiono zgodnie z przepisami ust. 1, taka weryfikacja jest przeprowadzana, a jej wyniki przekazywane są organom celnym we Wspólnocie [...]. Wyniki umożliwiają określenie, czy dany dowód pochodzenia stosuje się do produktów faktycznie wywiezionych i czy można uważać je za produkty pochodzące z kraju korzystającego lub ze Wspólnoty.

[...]”.

Rozporządzenie (WE) nr 980/2005

- 6 Artykuł 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 980/2005 z dnia 27 czerwca 2005 r. wprowadzającego plan ogólnych preferencji taryfowych (Dz.U. L 169, s. 1) stanowi, co następuje:

„1. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem wspólnotowy plan ogólnych preferencji taryfowych [...] stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2008 r.

2. Niniejsze rozporządzenie przewiduje:

a) rozwiązanie ogólne,

[...]”.

- 7 Artykuł 2 wskazanego rozporządzenia stanowi, że „państwa będące beneficjentami rozwiązań, o których mowa w art. 1 ust. 2, zostały wymienione w załączniku I”. Specjalny Region Administracyjny Makau Chińskiej Republiki Ludowej (zwany dalej „Makau”) znajduje się pośród państw i terytoriów będących beneficjentami wyliczonymi w załączniku I.
- 8 Zgodnie z art. 7 ust. 2 wskazanego rozporządzenia „cła ad valorem Wspólnej taryfy celnej na produkty wymienione w załączniku II jako produkty wrażliwe zostają obniżone o 3,5 punktu procentowego”. Obuwie – zakwalifikowane jako produkt wrażliwy – znajduje się pośród produktów zawartych w załączniku II do wskazanego rozporządzenia i w związku z tym jest objęte preferencjami taryfowymi przewidzianymi w owym załączniku.
- 9 Zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia nr 980/2005 preferencje taryfowe zostały uchylone w przypadku obuwia pochodzącego z Chin.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

- 10 W roku 2007 Lagura dokonała przywozu do Unii obuwia. Pomiędzy lutym i wrześniem owego roku przedstawiła ona liczne zgłoszenia celne celem wprowadzenia wskazanych towarów do swobodnego obrotu w Unii. Celem poświadczenia pochodzenia owych towarów do zgłoszeń celnych zostały załączone świadectwa pochodzenia – „formularze A” – wskazujące, że towary te pochodziły z Makau i zostały wyprodukowane przez spółki S. i V. mające siedzibę w tymże regionie. Na podstawie wskazanych dokumentów Hauptzollamt nałożył na przywóz wskazanego obuwia każdorazowo jedynie preferencyjną stawkę celną wynoszącą 3,5%.
- 11 Po powzięciu wiadomości, że niektóre towary pochodzące z Chin zostały nieprawidłowo zgłoszone jako pochodzące z Makau w celu uniknięcia zapłaty niepreferencyjnych należności celnych przywozowych, Hauptzollamt zwrócił się do właściwych organów Makau z wnioskami o przeprowadzenie następczej weryfikacji zgodnie z art. 94 rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1602/2000. W ramach owej weryfikacji wskazane organy potwierdziły następnie, że wydały świadectwa pochodzenia dla spornych towarów, jednak nie były w stanie zweryfikować prawidłowości treści owych świadectw, ponieważ spółki wskazane w nich jako eksporterzy wstrzymały produkcję i zamknęły swoje zakłady. Niemniej jednak organy Makau nie unieważniły świadectw pochodzenia.
- 12 W związku z tym, że pochodzenie towarów nie zostało potwierdzone w trakcie następczej weryfikacji, Hauptzollamt uznał, że ich pochodzenie jest nieznane. W konsekwencji na mocy trzech decyzji w przedmiocie poboru z dni, odpowiednio, 21, 22 i 25 sierpnia 2008 r. Hauptzollamt zażądał na podstawie art. 220 ust. 1 kodeksu celnego zapłaty różnicy pomiędzy należnościami celnymi obliczonymi wedle stawki preferencyjnej (3,5%) a należnościami obliczonymi wedle stawki niepreferencyjnej (7%).
- 13 Po bezskutecznym odwołaniu od owej decyzji w sprawie retrospektywnego pokrycia należności celnych w przywozie Lagura wniosła do sądu odsyłającego skargę, w której powołuje się w szczególności na zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań wynikającą z art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu celnego.
- 14 Dla sądu krajowego powstało pytanie, na kim spoczywa ciężar wykazania, że świadectwo pochodzenia zostało wydane na podstawie prawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera. W tym względzie Trybunał orzekł, jak wskazuje sąd krajowy, w wyroku z dnia 9 marca 2006 r. w sprawie C-293/04

Beemsterboer Coldstore Services, Zb.Orz. s. I-2263, iż obowiązek wykazania, że świadectwo wydane przez organy celne państwa trzeciego opierało się na właściwym przedstawieniu faktów, ciąży na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych, jakkolwiek zgodnie z tradycyjnymi zasadami podziału ciężaru dowodu obowiązek ten ciąży na organach celnych, które pragną powołać się na art. 220 ust. 2 lit. b) akapit trzeci in initio kodeksu celnego. Powołując się na pkt 43 wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, z którego wynika, że Unia nie może ponosić szkodliwych konsekwencji niezgodnego z prawem zachowania dostawców importerów, sąd krajowy pyta, czy ciężar dowodu nie powinien być ponoszony przez osobę odpowiedzialną za uiszczenie należności celnych jedynie wówczas, gdy dane zachowanie można zarzucić eksporterowi.

- 15 W tych okolicznościach Finanzgericht Hamburg postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy w okolicznościach takich jak w sporze przed sądem krajowym, w których władze państwa trzeciego nie mogą już sprawdzić, czy wystawione przez nie świadectwo oparte jest na prawidłowym przedstawieniu faktów, należy osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych odmówić możliwości powołania się na ochronę uzasadnionych oczekiwań zgodnie z art. 220 ust. 2 lit. b) akapity drugi i trzeci kodeksu celnego, jeśli okoliczności, z których wynika niemożność weryfikacji prawidłowości świadectwa pochodzenia, leżą w zakresie odpowiedzialności eksportera, czy też przejście ciężaru dowodu w ramach art. 220 ust. 2 lit. b) akapit trzeci in initio kodeksu celnego z organów celnych na osobę odpowiedzialną za uiszczenie należności celnych wymaga jedynie – lub raczej – aby ta niemożność weryfikacji miała źródło poza zakresem odpowiedzialności organów celnych kraju wywozu lub była wynikiem niedbalstwa, które można przypisać wyłącznie eksporterowi?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 16 W swym pytaniu sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu celnego powinien być interpretowany w ten sposób, że w sytuacji, w której właściwe organy państwa trzeciego nie są w stanie zbadać w toku weryfikacji następczej, czy świadectwo pochodzenia – „formularz A” – które wydały, opiera się na prawidłowym przedstawieniu faktów przez eksportera, ciężar dowodu, że owo świadectwo zostało wydane na podstawie prawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera spoczywa na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych jedynie wówczas, gdy owa niemożność weryfikacji wynika z zaniedbania, które można przypisać jedynie eksporterowi lub również wówczas, gdy przyczynę wskazanej niemożności można przypisać eksporterowi bez zaniedbania z jego strony lub nie można jej przypisać organom celnym państwa wywozu.
- 17 Na wstępie należy wskazać, że celem następczej weryfikacji jest sprawdzenie prawidłowości pochodzenia wskazanego w świadectwie pochodzenia – „formularzu A” (zob. podobnie w zakresie dotyczącym świadectw przewozowych towarów EUR.1 wyroki: z dnia 7 grudnia 1993 r. w sprawie C-12/92 Huygen i in., Zb.Orz. s. I-6381, pkt 16; z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawie C-97/95 Pascoal & Filhos, Zb.Orz. s. I-4209, pkt 30; ww. wyrok w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 32; wyrok z dnia 15 grudnia 2011 r. w sprawie C-409/10 Afasia Knits Deutschland, Zb.Orz. s. I-13331, pkt 43).
- 18 Tymczasem, gdy weryfikacja następcza nie pozwala na potwierdzenie pochodzenia towarów wskazanego w świadectwie pochodzenia – „formularzu A” – należy stwierdzić, że ich pochodzenie jest nieznane i że wobec tego owo świadectwo pochodzenia i preferencyjne stawki celne zostały zastosowane bezzasadnie (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Huygen i in., pkt 17, 18; wyrok z dnia 14 maja 1996 r. w sprawach połączonych C-153/94 i C-204/94 Faroe Seafood i in., Rec. s. I-2465, pkt 16; ww. wyroki: w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 34; w sprawie Afasia Knits Deutschland, pkt 44).

- 19 W związku z powyższym, jeżeli organy państwa wywozu wydały nieprawidłowe świadectwa pochodzenia – „formularze A” – to na mocy wskazanego art. 220 ust. 2 lit. b) akapity drugi i trzeci wydanie to należy uważać za błąd popełniony przez rzeczne organy, chyba że okaże się, iż świadectwa te zostały wydane na podstawie niewłaściwego przedstawienia faktów przez eksportera. Jeśli wskazane świadectwa zostały oparte na fałszywych deklaracjach eksportera, powinno nastąpić retrospektywne pokrycie należności celnych przywozowych, z wyjątkiem przypadku, gdy w szczególności jest oczywiste, że organy wydające takie świadectwa wiedziały lub powinny były wiedzieć, iż towary nie spełniają warunków wymaganych do korzystania z preferencyjnego traktowania (zob. analogicznie ww. wyrok w sprawie Afasia Knits Deutschland, pkt 48).
- 20 Sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy w okolicznościach tego rodzaju, jak w sprawie przed sądem krajowym ciężar dowodu na okoliczność, że świadectwa zostały wydane na podstawie fałszywych deklaracji eksportera, spoczywa na Hauptzollamt, czy też przeciwnie, osoba odpowiedzialna za uiszczenie należności celnych, a mianowicie spółka Lagura, powinna wykazać, że eksporterzy prawidłowo przedstawili fakty właściwym organom Makau.
- 21 Należy w tym względzie podkreślić, że Trybunał orzekł już w przedmiocie tego rodzaju podziału ciężaru dowodu, że na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych ciąży obowiązek wykazania, że świadectwo przewozowe towarów EUR.1 wydane przez organy celne państwa trzeciego było oparte na właściwym przedstawieniu faktów przez eksportera wówczas, gdy w następstwie zaniedbania, które można przypisać wyłącznie eksporterowi – w szczególności gdy nie dochował on wynikającego z obowiązujących przepisów obowiązku zachowania dokumentów dowodowych przez okres trzech lat – organy celne nie mogą przedstawić niezbędnych dowodów, że świadectwo EUR.1 zostało wystawione na podstawie właściwego lub niewłaściwego przedstawienia faktów przez eksportera (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 40, 46).
- 22 Tego rodzaju wymóg, nakładający na osobę odpowiedzialną za uiszczenie należności celnych ciężar dowodu, że eksporterzy prawidłowo przedstawili fakty właściwym organom, stanowi odstępstwo od tradycyjnych zasad podziału ciężaru dowodu, wedle których zasadniczo do organów celnych, które pragną powołać się na art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu celnego w celu przystąpienia do retrospektywnego pokrycia długu celnego, należy przedstawienie – w celu uzasadnienia ich żądań – dowodu, że wystawienie nieprawidłowych świadectw nastąpiło na skutek niewłaściwego przedstawienia faktów przez eksportera (zob. ww. wyrok w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 39, 46).
- 23 Należy zbadać, w jaki sposób przełożyć na okoliczności takie jak w sprawie przed sądem krajowym interpretację art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu celnego dokonaną przez Trybunał w ww. wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services.
- 24 Lagura podnosi, że wskazanej wykładni nie można zastosować do niniejszej sprawy, w związku z czym do organów celnych państwa przywozu należy przedstawienie dowodu na nieprawidłowość zgłoszeń eksporterów, na podstawie których wydano wadliwe świadectwa pochodzenia. Uzasadnieniem tego stanowiska jest w szczególności fakt, że w odróżnieniu od okoliczności rozpatrywanych w ww. wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services w niniejszej sprawie nie jest możliwe stwierdzenie jakiegokolwiek zaniedbania, które można by przypisać wyłącznie eksporterom, co miałooby doprowadzić do niemożności wykazania przez organy celne, że wydane przez nie świadectwa zostały sporządzone na podstawie prawidłowego lub nieprawidłowego przedstawienia faktów przez wskazanego eksportera. W związku z tym nie można w szczególności zarzucić eksporterom żadnego naruszenia obowiązku zachowania dokumentów dowodowych. Ponadto Lagura podkreśla, że w odróżnieniu od ww. wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services świadectwa pochodzenia nie zostały w niniejszej sprawie unieważnione lub zatrzymane przez właściwe władze Makau.
- 25 Rządy czeski i włoski oraz Komisja Europejska uważają natomiast, że do osoby odpowiedzialnej za uiszczenie należności należy wykazanie, że świadectwa były oparte na prawidłowym przedstawieniu faktów przez eksportera.

- 26 Należy w tym względzie podkreślić, że okoliczności niniejszej sprawy odróżniają się od okoliczności leżących u podstaw ww. wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services w zakresie, w którym preferencje taryfowe nie zostały ustanowione na podstawie umowy o wolnym handlu pomiędzy państwem trzecim i Unią, lecz jednostronnie przez Unię na podstawie rozporządzenia nr 980/2005.
- 27 Owo rozporządzenie, w odróżnieniu od umowy o wolnym handlu rozpatrywanej w ww. wyroku w sprawie Beemsterboer Coldstore Services nie obciąża eksportera żadnym obowiązkiem dotyczącym zachowania dokumentów dowodowych ze względu na brak możliwości nałożenia jednostronnie przez Unię obowiązków na podmioty gospodarcze z państw trzecich.
- 28 W konsekwencji, co się tyczy argumentu, wedle którego ciężar dowodu nie spoczywa w niniejszej sprawie na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności, ponieważ eksporterowi nie można zarzucić żadnego naruszenia obowiązku zachowania dokumentów dowodowych, należy stwierdzić, że mając na uwadze, iż przepisy mające zastosowanie w niniejszej sprawie nie ustanawiają takiego obowiązku, to w oczywisty sposób nie może on zostać naruszony.
- 29 Brak tego rodzaju obowiązku eksportera nie może jednak sam w sobie skutkować tym, że osoba odpowiedzialna za uiszczenie należności zostanie zwolniona z wszelkich wymogów staranności lub z wszelkiego ryzyka w zakresie weryfikacji i ustalenia pochodzenia towarów w ramach weryfikacji następczej.
- 30 Trybunał orzekł wielokrotnie, że na podmiotach gospodarczych ciąży obowiązek podjęcia w ramach ich stosunków umownych kroków niezbędnych do uchronienia się przed zagrożeniem dochodzenia retrospektywnego pokrycia należności celnych (ww. wyrok w sprawie Pascoal & Filhos, pkt 60; postanowienie z dnia 9 grudnia 1999 r. w sprawie C-299/98 P CPL Imperial 2 i Unifrigo przeciwko Komisji, Rec. s. I-8683, pkt 38; ww. wyrok w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 41).
- 31 W szczególności ochronę przed zagrożeniem dochodzenia retrospektywnego pokrycia należności celnych może stanowić uzyskanie przez osobę odpowiedzialną za uiszczenie należności celnych od drugiej strony umowy, przy zawieraniu umowy lub później, wszelkich dowodów potwierdzających, że towary pochodzą z państwa objętego ogólnym systemem preferencji taryfowych wyłącznie z dokumentami wykazującymi to pochodzenie.
- 32 Należy ponadto podkreślić, że okoliczność, iż organy celne państwa przywozu powinny wykazać nieprawidłowość faktów przedstawionych przez eksportera, lecz nie są w stanie tego uczynić, ponieważ zaprzestał on prowadzenia działalności, może prowadzić do niebezpieczeństwa zachowań niezgodnych z celami ogólnego systemu preferencji taryfowych. Nawet jeśli zaprzestanie produkcji stanowi zasadniczo zwykłą decyzję gospodarczą, nie można wykluczyć, że może ona jednak stanowić nieprawidłowe działanie eksportera, zmierzające do obejścia przepisów ogólnego systemu preferencji taryfowych poprzez użycie owego zaprzestania produkcji przez eksportera jako środka do ukrycia prawdziwego pochodzenia towarów pochodzących z państwa nieobjętego preferencjami taryfowymi.
- 33 Jest tymczasem bezsporne, że Unia nie może ponosić szkodliwych konsekwencji nieprawidłowych działań dostawców importerów (ww. wyroki: w sprawie Pascoal & Filhos, pkt 59; w sprawie Beemsterboer Coldstore Services, pkt 43).
- 34 Następnie, co się tyczy argumentu wywiedzionego z faktu, że sporne świadectwa pochodzenia nie zostały unieważnione przez właściwe organy Makau, należy wskazać, że prawdą jest, iż w ramach zawartych pomiędzy Unią a państwami trzecimi umów tego rodzaju, jak układ stowarzyszeniowy lub umowa o wolnym handlu Trybunał orzekł, że system współpracy administracyjnej może funkcjonować jedynie wówczas, gdy administracja celna kraju przywozu uznaje dokonane zgodnie z prawem ustalenia władz kraju wywozu (zob. wyroki: z dnia 12 lipca 1984 r. w sprawie 218/83 Les Rapides Savoyards i in.,

Rec. s. 3105, pkt 27; z dnia 9 lutego 2006 r. w sprawach połączonych od C-23/04 do C-25/04 Sfakianakis, Zb.Orz. s. I-1265, pkt 23; z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie C-442/08 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s. I-6457, pkt 72; ww. wyrok w sprawie Afasia Knits Deutschland, pkt 29).

- 35 Jednakże konieczność uznania przez administracje celne państw członkowskich ocen dokonanych przez organy celne państwa wywozu nie ma takiego samego charakteru, gdy preferencje taryfowe zostały ustanowione nie na podstawie umowy międzynarodowej wiążącej Unię z państwem trzecim na podstawie wzajemnych obowiązków, lecz poprzez środek Unii o charakterze autonomicznym (ww. wyrok w sprawie Faroe Seafood i in., pkt 24).
- 36 Należy w związku z tym stwierdzić, że w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych ustanowionego jednostronnie przez Unię władze państwa wywozu nie mogą w sposób wiążący narzucać Unii i jej państwom członkowskim oceny ważności świadectw pochodzenia – „formularzy A” – jeżeli, jak w okolicznościach tego rodzaju, jakie miały miejsce w sprawie przed sądem krajowym, organy celne państwa przywozu mają w dalszym ciągu wątpliwości co do rzeczywistego pochodzenia towarów pomimo faktu, że owe świadectwa pochodzenia nie zostały unieważnione.
- 37 Rozwiązanie przeciwne, które pozbawiałoby organy celne państwa przywozu, w ramach procedury tego rodzaju, jaka miała miejsce w sprawie przed sądem krajowym, wszczętej przed sądem owego państwa, możliwości zażądania dowodu, że świadectwo pochodzenia zostało wydane na podstawie prawidłowego lub nieprawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera, naruszałoby cel weryfikacji następczej, który polega, jak wynika z pkt 17 niniejszego wyroku, na późniejszym sprawdzeniu prawidłowości pochodzenia towarów wskazanego w świadectwie pochodzenia – „formularzu A”.
- 38 Z powyższego wynika, że w okolicznościach tego rodzaju, jakie miały miejsce w sprawie przed sądem krajowym, ciężar dowodu, że świadectwo pochodzenia zostało wydane na podstawie prawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera, spoczywa na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności.
- 39 Prawdą jest, że nałożenie tego rodzaju ciężaru dowodu na osobę odpowiedzialną za uiszczenie należności może powodować dla niej trudności, w szczególności, gdy działając w dobrej wierze dokonała przywozu z państwa objętego preferencjami taryfowymi, przy czym pochodzenie towarów zostało później zakwestionowane podczas weryfikacji następczej ze względu na zarzucane fałszywe zgłoszenia eksportera.
- 40 Należy jednakże przypomnieć, że starannie działający i poinformowany o stanie prawnym podmiot gospodarczy powinien przy dokonywaniu oceny korzyści, jakie może przynieść handel towarami ewentualnie podlegającymi preferencjom taryfowym, wziąć pod uwagę ryzyko związane z rynkiem, na którym działa, i zaakceptować je w kategorii zwykłych niedogodności związanych z działalnością handlową (zob. wyrok z dnia 11 grudnia 1980 r. w sprawie 827/79 Acampora, Rec. s. 3731, pkt 8; ww. wyrok w sprawie Pascoal & Filhos, pkt 59; ww. postanowienie w sprawie CPL Imperial 2 i Unifrigo przeciwko Komisji, pkt 37).
- 41 Mając na uwadze całość powyższych rozważań, na pytanie prejudycjalne należy udzielić odpowiedzi, że art. 220 ust. 2 lit. b) kodeksu celnego powinien być interpretowany w ten sposób, że w sytuacji, w której w związku z zaprzestaniem produkcji przez eksportera właściwe organy państwa trzeciego nie są w stanie zbadać w toku weryfikacji następczej, czy świadectwo pochodzenia – „formularz A” – które wydały, opiera się na prawidłowym przedstawieniu faktów przez eksportera, ciężar dowodu, że owo świadectwo zostało wydane na podstawie prawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera, spoczywa na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych.

W przedmiocie kosztów

- 42 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 220 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 2700/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 listopada 2000 r., powinien być interpretowany w ten sposób, że w sytuacji, w której w związku z zaprzestaniem produkcji przez eksportera właściwe organy państwa trzeciego nie są w stanie zbadać w toku weryfikacji następczej, czy świadectwo pochodzenia – „formularz A” – które wydały, opiera się na prawidłowym przedstawieniu faktów przez eksportera, ciężar dowodu, że owo świadectwo zostało wydane na podstawie prawidłowego przedstawienia faktów przez eksportera, spoczywa na osobie odpowiedzialnej za uiszczenie należności celnych.

Podpisy